

Paulina Biernacka

Jak rozwijać zainteresowania i umiejętności językowe uczniów?

JĘZYKI OBCE

Poradnik dla nauczycieli
klas I - III

Paulina Biernacka

Jak rozwijać zainteresowania i umiejętności językowe uczniów?

**Poradnik dla nauczycieli
klas I - III**

Autor:
Paulina Biernacka

Recenzent:
dr Katarzyna Wójcik

Skład i łamanie:
Piotr Gorzelańczyk

Korekta:
Witold Ostrowski

Wydawca:
Fundacja Ekologiczna Wychowanie i Sztuka „Elementarz”

Elementarz

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

ISBN 978-83-86566-71-6

Katowice 2023

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

Wstęp	4
Biblioterapia	5
Umiejętności związane ze słuchaniem i mówieniem	9
Metoda Dobrego Startu	16
Umiejętności związane z czytaniem	17
Umiejętności związane z pisaniem	20
Przykładowe scenariusze lekcji	26
Załączniki	35

Wstęp

Pędzący świat i ciągle zmieniające się warunki życia wymagają od nas elastyczności i szybkiego dopasowania się do panującej sytuacji. Brak poczucia bezpieczeństwa co do przyszłości dla wielu z nas jest źródłem stresu i niepewności. Przykładem może być sytuacja pandemiczna, która początkiem 2020 roku wywróciła system edukacji i sposoby pracy. To, co dla nas było źródłem napięć i stresu, nie ominęło naszych uczniów i odcisnęło na nich swe piętno. Spora część ich życia prywatnego oraz sektor rozwoju przeniosły się w świat internetu i komunikatorów. Media, plakaty na przystankach i specjaliści informują nas o negatywnych skutkach psychicznych i brakach edukacyjnych, z jakimi teraz przychodzi się mierzyć codziennej edukacji. Z odpowiedzią na emocjonalne i psychiczne potrzeby przychodzi bajkoterapia. Stary i dobrze znany sposób relaksu, refleksji, ponadwymiarowej podróży, oaza spokoju przeżywa swój renesans, a jej zastosowanie może być także wykorzystane na lekcjach języka obcego.

Nie od dziś wiadomo także, że rozwijanie kluczowych umiejętności językowych jest długim i mozolnym procesem, który z czasem może stać się mało atrakcyjny i nużący. Warto pokusić się o urozmaicenie naszych lekcji, wplatając do naszej rutyny bajki, opowiadania, wiersze i rymowanki, komiksy, kamishibai, gry i zabawy oraz tradycyjne metody w lekko odświeżonej i współczesnej formie. Ze spektrum możliwości pozwólmy dzieciom wybrać najbardziej ulubione metody, które będą je aktywizować i zachęcać do nauki, wspierając jednocześnie ich ogólny rozwój. Dajmy możliwość wyboru też sobie, czyniąc każdą naszą lekcję przygodą we wspaniałym świecie wybranego przez nas języka. Dziś wolność jest luksusem, na który niewielu może sobie pozwolić.

Biblioterapia

Korzyści płynące z biblioterapii

W dobie internetu i szybko rozwijającej się technologii coraz rzadziej sięgamy po tradycyjną, papierową książkę jako formę rozrywki. Zapominamy wśród codziennych obowiązków o niezwyklej atmosferze i klimacie, jakie tworzy dzieło pisane, o tym jak wzbogacana jest nasza wyobraźnia, jak jesteśmy nakłaniani do przemyśleń i refleksji, niekiedy nawet do spojrzenia na swoje własne życiowe sytuacje z trochę innej strony. Zapewne każdy z nas chociaż raz w życiu właśnie za pomocą ciekawej historii, przeżywanej przez barwnych bohaterów, został „pochłonięty bez reszty” i nagle znalazł się w kompletnie innym czasie i innym miejscu, tam gdzie doprowadziła go wyobraźnia.

Niezwykła moc książki została dostrzeżona i jest wykorzystywana w pracy z dziećmi i osobami dorosłymi w formie biblioterapii.

Biblioterapia to zamierzone i planowane oddziaływanie na wybraną jednostkę bądź grupę poprzez specjalnie wyselekcjonowany utwór literacki, z pomocą którego przeprowadzamy działania wychowawcze lub terapeutyczne. Istotne zatem jest dobranie odpowiedniego dzieła dla danej grupy lub osoby. Należy zastanowić się, jaki jest nasz cel, z jakim problemem chcemy sobie poradzić, jaką sytuację chcemy wyklarować, naprawić, jakie potrzeby mają nasi uczniowie, z czym obecnie mają trudności, co jest źródłem ich niepokoju itp.

Możemy wyróżnić cztery główne cele biblioterapii: rewalidacyjny, skierowany do uczniów z trudnościami intelektualnymi, resocjalizacyjny wykorzystywany np. przy treningu umiejętności społecznych, który pomaga uczniom dostosować się społecznie, profilaktyczny – uczący o emocjach i o tym, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach lub ogólnorozwojowy dostosowany do potrzeb dziecka na danym etapie rozwojowym.

Decydując się na użycie opowieści o charakterze interpersonalnym, należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby podczas sesji biblioterapeutycznej stworzyć przyjazną i bezpieczną atmosferę dla dziecka. Dzięki temu możemy się skupić na komunikacji w grupie, nauce rozwiązywania konfliktów obecnych lub przyszłych, umożliwić dzieciom odgrywanie różnorodnych ról społecznych, wcielać się w rozmaite postaci, odgrywać emocje towarzyszące danemu wydarzeniu. Uczniowie będą także mieli niepowtarzalną okazję do zyskania umiejętności wyrażania swoich emocji i odczytywania emocji innych oraz ich

zaakceptowania, poszanowania i dostrzegania potrzeb emocjonalnych własnych i innych oraz wyciągania wniosków z danej historii.

Poza terapeutycznymi walorami biblioterapii systematyczna ekspozycja dziecka na tekst pisany używany na lekcji języka obcego, może pomóc uczniom rozwijać kompetencje w zakresie czytania, mówienia, słuchania i pisania. Otwiera to także możliwości do wprowadzenia kontekstu kulturowego poprzez użycie autentycznych tekstów.

Najmłodszy uczniowie charakteryzują się krótkim czasem skupienia uwagi oraz niezwykłą energią. Ciekawa książka pozwoli nam wyciszyć grupę, ćwiczyć pamięć i koncentrację dziecka, rozwijać samodzielne myślenie w języku obcym, jak również doskonalić zasady i struktury językowe. Oczywiście jest to wspaniały sposób na zaprezentowanie nowego słownictwa oraz utrwalanie wcześniej poznanego materiału. Wśród polecanej bibliografii można znaleźć wiele pozycji, które zawierają ciekawe opowieści, a także zabawne ilustracje skupiające uwagę uczniów.

Korzyści płynące z biblioterapii

- Biblioterapia może pomóc uczniom poradzić sobie z trudnymi sytuacjami i skupić ich uwagę na środowisku szkolnym.
- Cykliczna ekspozycja ucznia na tekst usprawnia jego słownictwo, umiejętność czytania i rozumienia czytanego tekstu.
- Biblioterapia poprzez przekazanie wiedzy i umiejętności na temat poszczególnych problemów wydaje się pomagać uczniom w rozwinięciu umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, które mogą być wykorzystane przez nie w przyszłości.
- Biblioterapia sama w sobie może służyć jako narzędzie do radzenia sobie z traumatycznymi przeżyciami.
- Biblioterapia może pomóc uczniom rozwijać umiejętność panowania nad swoimi emocjami, rozwijać u nich empatię, podejmować słuszne decyzje i brać odpowiedzialność za swoje czyny.
- Poprzez otwartą dyskusję na tematy, których za zwyczaj się unika, uczniowie mają możliwość doświadczyć procesu rozwiązywania danego problemu.

Proces biblioterapii pochyla się nad szerokim wachlarzem emocji, które przeżywają bohaterowie utworu. Ważnym jest, aby umieć je dostrzec, zidentyfikować i nazwać. Wspólnie z uczniami powinniśmy spróbować rozwiązać problemy bohatera jak i uformować dobre rady dla każdego, kogo w przyszłości może spotkać podobna sytuacja. Ze względu na fakt, że rozmowa o swoich emocjach jest trudna bez względu na wiek, powinniśmy zapewnić uczniom atmosferę bezpieczeństwa, zaufania i komfortu. W celu pełnego wyrażenia swoich myśli przez ucznia warto dać im możliwość wypowiedziania się także w języku ojczystym.

Planowanie lekcji

W celu przygotowania uczniów do prezentacji treści czytanej, należy wykorzystać gry i zabawy aktywizujące związane ze słownictwem i zwrotami, które pojawia się w opowieści, a które dzieci już znają. Można je prezentować za pomocą kart obrazkowych, gestów, rysunków wykonanych wcześniej przez nich samych. Mamy też możliwość, aby w ten sposób przemycić kilka kluczowych zwrotów, które pojawia się w naszej historii. Następnie możemy odkryć przed uczniami tytuł książki i na podstawie posiadanych informacji razem z uczniami spróbować „przewidzieć” treść opowiadania.

Pomieszczenie, w którym przeprowadzamy lekcję warto przygotować tak, by oddać klimat opowiadania – zasłonić rolety, przygotować cichą muzykę wpasowującą się w narrację, itp. Istotnym jest także odpowiednie dostosowanie tonu i głosu, aby skupić na czytanej treści całą uwagę. W celu dodania poczucia bezpieczeństwa i intymności można zaprosić dzieci, by usiadły w kółku razem z nauczycielem. Przed samym rozpoczęciem zajęć można zaśpiewać wyciszanekę i zniżyć jej głośność przy jej końcu, lub zaprezentować 5 zasad dobrego słuchacza:

Legs are crossed,
Hands are still,
Ears are listening,
Eyes are watching,
Lips are zipped.

Wykonujemy razem z dziećmi mówione czynności, aby łatwiej było im podążać za naszymi gestami:

Legs are crossed (nogi są skrzyżowane) – krzyżujemy nogi.

Hands are still (ręce są nieruchome) – układamy spokojnie ręce na kolanach.

Ears are listening (uszy słuchają) – przykładamy dłonie do uszu w geście nasłuchiwania.

Eyes are watching (oczy patrzą) – otwieramy dłońmi oczy.

Lips are zipped (usta są zapinane na zamek) – wykonujemy przy ustach gest przekręcania kluczyka, który następnie daleko wyrzucamy.

Podczas czytania możemy uczniom zadawać pytania, co pozwoli zwiększyć intensywność poznawanej historii i mocniej identyfikować się z bohaterami (Heath 2006). Odpowiednia intonacja głosem przeżywanych przez bohaterów emocji i podkreślenie kluczowych momentów w danej historii, umożliwi dziecku większe zrozumienie tekstu i utrzyma uwagę słuchacza. Dobrym pomysłem jest także pokazywanie w trakcie czytania ilustracji książkowych, które są dodatkowym bodźcem wzrokowym działającym na wyobraźnię. Po skończonym czytaniu słowami „The End”, przez kilka sekund obserwujemy reakcje grupy i przechodzimy do dyskusji. W trakcie jej trwania zadajemy dzieciom pytania na temat

tekstu, a później prosimy, by odnalazły we własnych wspomnieniach moment, w którym się tak czuły lub wyobrazić sobie sytuację, w której mogą się tak poczuć. Odgrywamy emocje razem z dziećmi.

Po czytaniu powinna mieć miejsce dyskusja przeprowadzona z uczniami, w trakcie której powinny pojawić pytania, sprawdzające poziom zrozumienia historii. Celem rozmowy jest także pokierowanie ucznia ku refleksji nad losem bohaterów oraz pomoc w odszukaniu analogicznej sytuacji w otaczającym świecie. Jako przykład może posłużyć utwór "Llama Llama Misses Mama" autorstwa Anna Dewdney. Po przeczytaniu tego utworu możemy posłużyć się następującymi pytaniami:

Jak się czuła mała Lama?

Co jej pomogło, gdy tęskniła za mamą?

Jakie ciekawe rzeczy mogła tego dnia robić?

Jak mała Lama mówiła o tym, że tęskni?

Co to jest samotność?

Kiedy się tak czułeś?

Co ci wtedy pomogło?

Jak można pomóc komuś kto tęskni?

Dobrze, by po przeprowadzonej dyskusji, zaproponować dzieciom ćwiczenia, które pomogą im w wyrażeniu swoich myśli i emocji. Forma zadań powinna być dostosowana do ich umiejętności i wieku.

Wśród nich można wyróżnić:

- napisanie własnego końca wysłuchanej historii;
- wykonanie ilustrowanego słowniczka, który będzie przedstawiał kluczową scenę historii;
- odegranie ról bohaterów i ich emocji;
- praca artystyczna w formie pocieszajki, plakatu, tarcz mocy, teatrzyku emocji;
- napisanie listu lub pocztówki do bohatera; itd.

Biblioterapia może zachęcić uczniów do zaangażowania się w większe, długoterminowe projekty, mające na celu pomagać i wspierać radzenie sobie z danym problemem. Projekt swoim zasięgiem i formą powinien uwzględniać oczywiście wiek uczniów, warunki szkolne, rodzaj problemu, skalę promocji, itp. Istotnym jest, aby w inicjatywę zaangażował się wychowawca danej klasy. Projekt może przyjmować formę klasowego kącika, spełniającego określoną rolę, np. pocieszania, wyciszania, relaksacji lub dedykowany szkole dzień, np. dzień dysleksji, dzień tęsknoty, który będzie szerzył tematykę danego problemu i świadomość wśród uczniów.

Umiejętności związane ze słuchaniem i mówieniem

W procesie nauki języka obcego możemy wyróżnić cztery główne sprawności językowe. Dzielą się one na receptywne i produktywne. Umiejętnościami receptywnymi – zwanymi czasami także pasywnymi – nazywamy umiejętność słuchania i czytania. Są to zdolności rozumienia i przetwarzania zdobytych informacji. Produktywnymi umiejętnościami – aktywnymi – są mówienie i pisanie, w trakcie których musimy użyć naszej wiedzy ogólnej i językowej do stworzenia danego tekstu lub wypowiedzi. W naturalnym procesie nauki języka ojczystego pojawiają się one stopniowo. Najpierw dziecko jest ekspozowane na dźwięki otaczającego go świata, potem stara się je naśladować i powtarzać usłyszane słowa i zwroty, kreując następnie swoje własne wypowiedzi – ubierając myśli w słowa. W okresie wczesnoszkolnym uczy się łączyć dźwięki z poszczególnymi literami alfabetu, a następnie czytać i pisać. Wszystkie cztery są obecne nieustannie przez całe nasze życie, zajmując kluczowe role na różnych poziomach: edukacyjnym, społecznym, w pracy, w rozrywce, w życiu osobistym.

	MOWA	PISMO
sprawności receptywne	słuchanie ze zrozumieniem	czytanie ze zrozumieniem
sprawności produktywne	mówienie	pisanie

Tab. 1 Podział sprawności językowych.

Naturalną i pierwszą umiejętnością w pracy z najmłodszymi jest rozumienie ze słuchu. Na początku uczymy rozróżniać usłyszane elementy języka i osłuchiwać się z obco brzmiącymi dźwiękami, następnie łączyć dany dźwięk z przedmiotem lub osobą, by ostatecznie dzieci spróbowały naśladować usłyszane słowa. Dziecko potrzebuje uzyskać z otoczenia wzór, który wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi. Rozwój sprawności receptywnych w miarę możliwości powinien być zbliżony do naturalnych sposobów codziennej komunikacji. W tym celu możemy wykorzystać wszelkiego rodzaju dialogi i sytuacje interpersonalne, z którymi spotykamy się w realnym życiu.

W pracy z uczniami pierwszego etapu edukacyjnego pomocna jest otwartość na szereg gier i zabaw, które mogą uatrakcyjnić przekazywaną wiedzę. Kilka sposobów na aktywizację ucznia podczas ćwiczeń w słuchaniu i mówieniu to:

Głośno – cicho

Podczas czynności powtarzane po nauczycielu lub nagraniu zwrotów, słownictwa, wierszyków czy piosenek, z czasem stają się monotonne i trudne do zapamiętania. Prosty i skutecznym urozmaiceciem tego zadania jest sposób "głośno – cicho". Podczas prezentacji np. danego słownictwa wydajmy

polecenie uczniom, aby podczas powtarzania robili to głośno jak lew, cicho jak myszka, wolno jak ślimak, tak szybko jak tylko potrafią, itp.

Przy powtarzaniu warto razem z uczniami odpowiednio intonować dane słowo, zmieniać kolejność (głośno – cicho, cicho – głośno, głośno – głośno, cicho – głośno).

Intruz

Sposób „intruz” jest świetną metodą, aby powtórzyć z uczniami poznane wyrazy, związane z jedną tematyką. Podczas tego ćwiczenia wypowiadamy grupę czterech lub pięciu słów, z czego jedno słowo nie należy do danej kategorii np. biurko, lampa, krzesło, stół, jabłko. Rolą ucznia jest odszukanie „intruza”, który nie pasuje do pozostałych słów.

Q&A

Nauczyciel zadaje uczniowi pytanie bazowe What’s your name? – Jak masz na imię? ; What’s your favourite colour? – Jaki jest Twój ulubiony kolor?; itp. Zapytany uczeń udziela odpowiedzi, następnie sam zadaje to samo pytanie swojej koleżance lub koledze.

Koleżeńska ankieta

Uczniowie otrzymują listę pytań i zadaniem jest przeprowadzenie wywiadu z innymi uczniami w celu uzyskania na nie odpowiedzi.

Who am I?

Jedna osoba ma umieszczoną na czole kartkę z napisem bądź obrazkiem znanej osoby, rzeczy lub zwierzęcia. Jej zadaniem jest odgadnąć, kim jest przez zadawanie reszcie grupy pytań, na które można udzielać jedynie odpowiedzi Tak/Nie.

Taboo

Można zakupić oryginalną grę lub stworzyć własną jej wersję dostosowaną do zakresu ćwiczonego słownictwa. Dzieci dzielą się na dwie drużyny, jeden uczeń losuje kartę. Na karcie znajduje się słowo klucz, uczeń musi naprowadzić swoją drużynę do odgadnięcia tego słowa. Jednakże na karcie są także zawarte słowa zakazane, których nie można użyć np. słowo klucz – zebra, słowa zakazane to – zwierzę, czarny, biały. Zadaniem drużyny przeciwnej jest pilnowanie, czy osoba opisująca słowo klucz przestrzega zasad (nie można zaśpiewać lub zanucić tego słowa, użyć liczby mnogiej, gestykulować). Poziom trudności tej gry można dowolnie modyfikować i dostosować do potrzeb grupy przez zwiększanie lub zmniejszanie listy zakazanych słów, lub dodanie limitu czasowego na odgadnięcie słowa.

Opisz obrazek

Uczniowie pracują w parach, każde z nich otrzymuje swój obrazek, którego nie może pokazać partnerowi. Zadaniem ucznia A jest opisanie swojego obrazka, tak aby uczeń B mógł dorysować brakujące części.

Uczniowie klasy drugiej opisują sobie nawzajem obrazek, aby znaleźć na nim różnice. (Źródło: zdjęcie własne)

Wybierając treść słuchanek dla pierwszego etapu edukacyjnego, czyli uczniów, którzy rozpoczynają swoją przygodę z językiem obcym, warto mieć na uwadze, by polecenia do nich nie wymagały zaawansowanych umiejętności z zakresu czytania i pisania. Można się tu opierać na dopasowywaniu odpowiednich obrazków w różnej formie lub na wskazywaniu usłyszanego obrazka. Forma przeprowadzenia takiego ćwiczenia uzależniona jest warunkami panującymi w danej klasie, liczebnością grupy i rodzajem materiałów, do których ma dostęp nauczyciel. W celu ćwiczenia słuchu można wykorzystywać nagrania swojego własnego głosu, które będą dla dzieci dodatkowym urozmaiceniem.

Słowniczek obrazkowy

Jedną z bardziej dostępnych metod słuchania – przy pracy w dużej grupie – jest rozdanie uczniom obrazków z prezentowanym słownictwem. Można także wykonać specjalne koperty, w których będą one przechowywane, z podziałem na kategorie wyrazowe, pory roku itp. Po otrzymaniu kart dzieci są proszone o podnoszenie do góry tego obrazka, który właśnie usłyszeli. Mogą też usłyszeć odpowiednią kolejność wyrazów i według niej ułożyć swoje obrazki. Będąc przy tym zadaniu, można poprosić uczniów o utworzenie własnego wzoru i podyktowania go reszcie grupy, która podąża za instrukcjami.

Wskaż słowo

Przy pracy z mniejszą grupą uczniów możemy wykorzystać przestrzeń w klasie. Na dywanie, podłozie lub biurku rozkładamy karty obrazkowe, zawierające słownictwo, które dzieci już poznały i słownictwo, z którym się zapoznają. Przy użyciu rąk lub rozdanych narzędzi pomocniczych (rózdek, pacek na muchy, wskaźników) dzieci wskazują usłyszany wyraz.

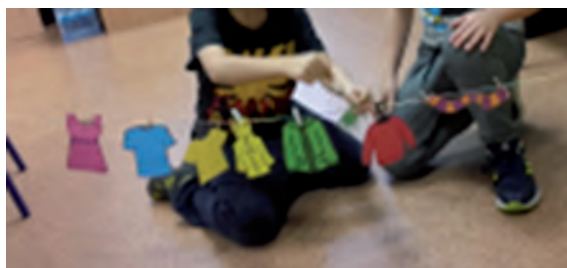
Uczniowie mogą także wykorzystać otrzymane karty obrazkowe do odpowiedniego układania ich w kolejności, w jakiej są zasłyszane.

Wśród rozsypanki wyrazowej uczniowie mają wskazać za pomocą paczki usłyszany wyraz. (Źródło: zdjęcie własne)

Uczeń segreguje kolorowe kapelusze według zasłyszanego wierszyka. (Źródło: zdjęcie własne)

Uczniowie rozwieszają pranie w kolejności podanej według nauczyciela. (Źródło: zdjęcie własne)

Rysowane dyktando

Kolejnym zadaniem ćwiczącym umiejętność słuchania jest rysowane dyktando. Uczniowie otrzymują karty pracy z niekompletnym obrazkiem lub kolorowanką. Instrukcja usłyszana z nagrania lub od nauczyciela mówi im czego brakuje lub jakiego koloru powinna być dana część. Walorem tego ćwiczenia jest to, że możemy wykorzystać wszelkiego rodzaju dostępne kolorowanki i obrazki. Istnieje wiele stron internetowych, za pomocą których możemy pobrać darmowe grafiki. Wśród nich możemy wyróżnić:

- <https://www.e-kolorowanki.eu/>. Możemy tu znaleźć 3000 obrazków z podziałem na liczne kategorie.
- <https://kolorki.net/>. Strona daje możliwość pobrania gotowych obrazków i także uwzględnia podział na kategorie. Dodatkowo mamy tu możliwość przerobienia własnego zdjęcia na kolorowankę, umożliwiając dobranie ćwiczenia precyzyjnie pod potrzeby naszych uczniów.
- <https://www.justcolor.net/kids/>. Jest to anglojęzyczna strona, która również posiada bogatą ofertę kolorowanek z podziałem na kategorie. Znajdują się na niej treści przeznaczone np. do na-

uki danego słownictwa: dni tygodnia, owoce i warzywa z zapisem graficznym wyrazu, dostępne w wielu językach.

Podążanie za instrukcjami

Następnym sposobem ćwiczącym umiejętność słuchania jest uwzględnienie metody TPR (Total Physical Response). Metoda w swym założeniu opiera się na ruchowej reakcji dziecka na usłyszany tekst. Nauczyciel, wydając i demonstrując proste polecenia uczniom, nakłania je do naśladownictwa. Jest to metoda sprawdzająca się najlepiej wśród uczniów, którzy jeszcze nie umieją pisać i czytać, zaspokaja jednocześnie potrzebę uczniów do bycia w ruchu i wprowadza atrakcyjny element zabawy. Urozmaicenie ćwiczeń z wykorzystaniem TPR będzie postępować wraz z progresem ucznia i w późniejszym etapie może także angażować umiejętność mówienia. Uczniowie mogą pracować w parach i przedstawiać sobie nawzajem polecenia.

Uczeń z opaską na oczach podąża za instrukcjami podanymi przez innego ucznia. Ich celem jest doklejenie swojego oczka do „potwornych drzwi”. (Źródło: zdjęcie własne)

Bajki i opowiadania

Przygoda dzieci z literaturą zaczyna się już od najmłodszych lat. Wielu rodziców, zachęcanych przez liczne akcje społeczne np. Fundacja „ABCXXII – Cała Polska czyta dzieciom”, decyduje się na wprowadzenia chwili z książką do codziennej rutyny dziecka. Dzieci są zatem zaznajomione z taką formą przekazywania wiedzy i posiadają umiejętność zrozumienia struktury opowiadania, łączenia się ze sobą wydarzeń, istnienia bohaterów danej historii i spodziewanego na końcu szczęśliwego zakończenia. Wykorzystanie literatury dziecięcej na lekcjach języka obcego wydaje się być idealnym rozwiązaniem przy pracy z uczniami I etapu edukacyjnego. Wykorzystuje ona metodę narracyjną (storytelling), jest bogata w ilustracje oraz zawiera zabawy ruchowe. Przygodę z nimi możemy zacząć w pierwszym dniu

szkoły. Poznając imię dziecka warto zapytać o jego ulubioną bajkę i na podstawie odpowiedzi skomponować indywidualną listę lektur, dostosowaną do upodobań grupy. Przy komponowaniu listy lektur dla najmłodszych należy mieć na uwadze poziom umiejętności poznawczych i kompetencje językowe. Bajki i opowiadania mają duży wpływ na rozwój intelektualny dzieci, prezentują także formę komunikacji oraz sposoby wyrażania swoich opinii. W procesie edukacyjnym są świetnym sposobem na ćwiczenie słuchania ze zrozumieniem oraz mówienia. Za pomocą bajek i opowiadań uczniowie mają możliwość osłuchiwania się z językiem, zaznajomieniem się z nowym słownictwem, mimowolnym i nieświadomym zapoznaniem się ze strukturami gramatycznymi oraz rozumieniem dłuższych wypowiedzi. Ekspozycja na tak bogate językowo dzieło może przynieść zatem długoterminowe korzyści w procesie nauki języka obcego. Należy pamiętać, iż z dziećmi nie sposób przeprowadzić dogłębnej analizy danego tekstu, możemy jednak wsłuchiwać się w kwestie ulubionych bohaterów, powtarzać je, reagować na nie ruchem i spróbować odegrać całą bajkę lub ulubiony fragment.

Uczniowie prezentują wybraną przez siebie bajkę. (Źródło: zdjęcie własne)

Kamishibai

Podczas korzystania z bajek i opowiadań warto także wspomnieć o starej japońskiej formie prezentowania opowieści – kamishibai. Jest to kreatywny i angażujący sposób prezentowania wybranej treści. Do użycia tej techniki potrzebujemy drewnianego lub kartonowego teatrzyku i kart obrazkowych, prezentujących daną opowieść. Możemy skorzystać z gotowych wzorów do kupienia lub stworzyć własne materiały. Dzieci, słuchając opowiedanej przez nauczyciela historii, widzą jednocześnie obraz prezentujący kluczowe elementy historii. Kamishibai może składać się już z dwóch kart obrazkowych, co umożliwi w zupełnie nowy sposób prezentacji opisu postaci lub wprowadzania słownictwa, struktury dialogu w sklepie, opisywania danego pomieszczenia, itp. Technika prezentowania jest stosunkowo prosta, kluczowym w tym procesie jest odpowiednie ułożenie kart. Są one numerowane, co ułatwia segregację. Jest to o tyle ważny proces, że na odwrocie każdej z kart zapisana jest treść dotycząca kolejnego obrazka. Zaczynamy od karty numer 1. Zazwyczaj na niej widnieje kurtyna budząca atmosferę tajemniczości. Przekładamy kartę numer 1 na koniec teatrzyku. Na odwrocie karty numer 1 widnieje

tekst do ilustracji na karcie numer 2. Po przełożeniu karty numer 2 na jej odwrocie znajdziemy treść dotyczącą ilustracji numer 3, itd. Graficzna prezentacja tego procesu znajduje się w rozdziale "Umiejętności związane z pisaniem".

Metoda Dobrego Startu

Metoda Dobrego Startu integruje i usprawnia funkcje wzrokowe, sluchowe i kinestetyczno-ruchowe dziecka. Zostala opracowana przez psycholog Martę Bogdanowicz na bazie francuskiej metody Bon Départ. MDS ma wiele korzyści i zastosowań, wśród nich możemy wyróżnić:

- usprawnienie zdolności manualnych u dzieci leworęcznych, utrwalenie pisania od lewej do prawej strony;
- pozytywny wpływ na rozwój dzieci z dysleksją, dysortografią i dysgrafią;
- stanowi jedną z form pracy z dziećmi z autyzmem;
- poprawę pamięci, wyobraźni i uwagi dziecka;
- usprawnienie koordynacji wzrokowo-słuchowej;
- pobudzenie u dziecka spostrzegawczości i twórczości.

W metodzie Dobrego Startu nauka języka angielskiego oparta jest na rymowankach i piosenkach przeznaczonych dla małych dzieci. Ich wielką zaletą z pewnością jest fakt, że wchodzi w skład rzeczywistego materiału językowego znajdującego się w literaturze dziecięcej. Melodie im towarzyszące są radosne, pełne humoru, rytmiczne i przyjemne dla ucha. Rymowanki poruszają także interesujące tematy związane z codziennym otoczeniem dziecka, np. pływanie łodzią, deszcz, zwierzątka. Piosenki zawierają prostą, podstawową strukturę językową, obfitość wielokrotnego powtarzania prostych zwrotów i sylab, które ułatwiają zapamiętywanie i wypowiedzenie słów. Ponadto dedykowane rymowankom wzory graficzne są ze sobą powiązane. Z uwagi na fakt, że obcojęzyczne rymowanki i piosenki mogą sprawić najmłodszym uczniom trudność z ich zapamiętaniem już na pierwszej lekcji, warto przeznaczyć dwie godziny lekcyjne na pracę z tą samą piosenką lub rymowanką.

Metoda przeznaczona jest dla małych dzieci, które rozpoczynają swoją przygodę z językiem obcym, dlatego też najlepiej sprawdzi się ona w grupach przedszkolnych oraz pierwszej klasie szkoły podstawowej. Warto ją także wykorzystać przy pracy z nieco starszymi uczniami, którzy borykają się z trudnościami różnego pochodzenia w ramach pracy wyrównawczej.

Program metody Dobrego Startu znajduje się w ofercie Grupy Wydawniczej Harmonia, który obejmuje:

- podręcznik ze wstępem teoretycznym,
- 26 scenariuszy zajęć w języku angielskim,
- 26 zapisów graficznych i 26 ilustracji do rymowanek,
- dwie płyty CD z 13 piosenkami.

Umiejętności związane z czytaniem

Z uwagi na rolę jaką we współczesnym świecie odgrywa technologia informacyjno-komunikacyjna, wymagania względem czytania są coraz wyższe. Popularność języków obcych w szczególności języka angielskiego i ich obecność w każdej dziedzinie życia, m.in. w nazwach produktów spożywczych i przemysłowych, grach, zabawkach, reklamach itp. wymaga już od najmłodszych lat szybkiego ich przyswajania także w formie zapisu. Bogactwo dostępnych materiałów w języku obcym sprawia, że umiejętność czytania ma także wpływ w późniejszym etapie edukacyjnym na samodzielną naukę i poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin. Dodatkowo czytanie możemy wykorzystać w celu utrwalania i powtórzenia struktur gramatycznych, słownictwa i zwrotów językowych już we wczesnym etapie edukacyjnym.

Naukę czytania należy rozpocząć od zapoznania dzieci z zapisem graficznym danych słów i zwrotów. Należy się najpierw upewnić, że dzieci są zaznajomione z jego formą ustną i zastosowaniem. Uczniowie zaznajamiają się ze wzorem zapisu graficznego, który towarzyszy danemu słowu i stopniowo łączą je w pełne zdania. W trakcie nauki zadania powinny zwiększać swój poziom trudności. Ćwiczenia, które mogą być wykorzystane do wprowadzenia czytania to:

Łączenie wyrazów z obrazkiem

Nauczyciel umieszcza na jednej połowie tablicy obrazki, a na drugiej karty z wyrazami. Uczniowie podchodzą kolejno do tablicy i umieszczają właściwe wyrazy pod obrazkami.

Głodny słowotwór

W średniej wielkości kartonie np. po butach wycinamy otwór w kształcie buzi. Nad nią doklejamy oczy i dekorujemy naszego głodnego słowotwora. Możemy tę część wykonać razem z dziećmi i wspólnie nadać imię stworkowi, który charakteryzuje się tym, że bardzo lubi jeść słowa. Nauczyciel umieszcza przed uczniami karty wyrazowe i prosi ochotników, by go nakarmiły. Wybrany uczeń lub nauczyciel pokazuje kartę obrazkową wskazując, na jakie słowo w danej chwili ma ochotę stworek.

(Źródło: zdjęcie własne)

Rzut do celu

Za pomocą magnesów umieszczamy na tablicy karty wyrazowe. Uczniowie podchodzą kolejno do wytyczonego miejsca przed tablicą i rzucają w słowo, które usłyszą małą piłeczką z miękkiego tworzywa np. gąbki.

Pomieszane pary

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki, a pod nimi karty wyrazowe, które nie zawsze pasują. Zadaniem uczniów jest znalezienie wyrazów, które nie tworzą pary.

Dłuższe wypowiedzi pisemne

Przy pracy z dłuższym tekstem należy wprowadzić uczniów w tematykę czytania poprzez rozgrzewkę językową, przypomnienie słownictwa, naprowadzenie obrazem i dyskusją na jej temat lub pytaniami do uczniów. Dzięki tym zabiegom ożywimy w dzieciach daną tematykę i zrozumienie treści czytanej będzie o wiele sprawniejsze.

Zadania wykonywane podczas czytania dłuższych testów możemy podzielić na dwie grupy: skimming i scanning.

Skimming – to sposób szybkiego czytania, mający na celu uzyskanie ogólnej wiedzy na temat konstrukcji tekstu. Dzięki tej formie możemy poznać zarys fabuły, dowiedzieć się, który paragraf wymaga większej uwagi, w którym miejscu szukać danych informacji.

Scanning – czyli skanowanie (ang.) to sposób szczegółowego, dogłębnego czytania w celu uzyskania konkretnych i sprecyzowanych odpowiedzi na zadane pytania do tekstu.

Wśród ćwiczeń preferowanych dla uczniów pierwszego etapu edukacyjnego można wyróżnić następujące zadania :

Uzupełnij brakujące informacje

Uczniowie na podstawie otrzymanego tekstu uzupełniają zdania, tabelki, wykresy.

Popraw błędy w tekście

To zadanie pozwala uczniom poczuć się przez chwile jak nauczyciel. Ich zadaniem jest za pomocą swojego ulubionego koloru poprawić błędy ortograficzne i gramatyczne w otrzymanym tekście.

Połącz informacje

Zadaniem ucznia jest połączenie ze sobą połówek zdań, osób z wydarzeniem, itp, na podstawie przeczytanego tekstu.

Narysuj /dorysuj / pokoloruj

Uczniowie tworzą rysunek, dorysowują brakującą część lub kolorują już istniejący obrazek na podstawie przeczytanego tekstu.

Umiejętności związane z pisaniem

Nauka pisania sprawia uczniom trudności niezależnie od tego czy jest to ich język ojczysty, czy też język obcy. Ma ona charakter wieloetapowy i angażuje różne czynności, w tym złożone czynności umysłowe i ruchowe oraz czynności poznawcze i sensoryczne. W pierwszej kolejności dzieci opanowują zdolność mówienia, jednocześnie ucząc się pisania w języku ojczystym. Doprowadza to niekiedy do transferowania nawyków i struktur z języka ojczystego na język obcy. Nauka pisania w języku obcym w pierwszym etapie edukacyjnym powinna zatem rozpocząć się od rozpoznawania i zapisywania kolejnych liter, nie pojawiających się w języku ojczystym dziecka (dla języka angielskiego będzie to q, v, x ; dla języka niemieckiego ä, ß; itp.). W tym celu możemy wykorzystać zabawy sensoryczne, takie jak układanie danych literek z przedmiotów, pisanie ich palcem w piasku, obrazowanie, itp. Do ćwiczeń warto także skorzystać z tradycyjnych form pracy w odświeżonej wersji, posłużą nam tu samodzielnie wykonane karty pracy. Nieopisanym wsparciem w przygotowywaniu własnych kart pracy, krok po kroku, jest strona internetowa <https://eduzabawy.com/generatory/pisanie-po-sladzie/>. Dzięki niej jesteśmy w stanie stworzyć i wygenerować dowolny tekst z odpowiednio dopasowaną liniaturą i rodzajem czcionki. Istnieje również możliwość umieszczenia własnej grafiki. Strona jest intuicyjna i prosta w obsłudze, co czyni ją łatwą i dostępną dla każdego, bez względu na zaawansowane zdolności komputerowe. Przykładową kartę pracy wygenerowaną z tej strony internetowej można znaleźć w załączniku 2.

W nauce języka obcego powszechne jest zjawisko występowania znaczących różnic pomiędzy zapisem graficznym a zapisem fonetycznym (np. język angielski: kot – cat [kæt]; książka – book [bʊk]; kuchnia – kitchen ['kɪtʃɪn]; ulubiony – favourite ['feɪvərɪt]; ale – but [bʌt]), co stanowi dla początkujących użytkowników danego języka nie lada wyzwanie. Aby się uporać z tym problemem, należy w szczególności skupić się na zapisie pojedynczych wyrazów. Jedno z ćwiczeń, polega na układaniu wyrazów z kolorowych literek. Możemy użyć literek magnetycznych lub papierowych

(Źródło: zdjęcia własne)

W ćwiczeniu zapisu całych wyrazów, tak jak w nauce pojedynczych liter, możemy posłużyć się również metodą poprawiania wyrazów po śladzie lub wykorzystać zabawy sensoryczne.

Gry online

Alternatywą mogą być gry i zabawy online. Bogatym źródłem ćwiczeń jest strona internetowa Wordwall. Umożliwia ona tworzenie ćwiczeń, testów i teleturniejów w bogatej oprawie graficznej i z efektami dźwiękowymi. Każdym ćwiczeniem możemy podzielić się z uczniami za pomocą specjalnie wygenerowanego linku. Do wyboru mamy też różne metody prywatności: uczniowie mogą ćwiczyć anonimowo lub wpisać swoje imię przed rozpoczęciem ćwiczenia, gdzie w zakładce "Moje Wyniki" ukazują się nam punkty zdobyte przez uczniów. Ta forma pracy jest bardzo efektywna podczas pracy zdalnej z uczniami, jednak sprawdza się równie dobrze podczas zajęć stacjonarnych. Warunkiem oczywistym jest posiadanie tablicy interaktywnej z dostępem do internetu.

Uczennica klasy pierwszej identyfikuje zapis graficzny z obrazem za pomocą zadania interaktywnego stworzonego na stronie internetowej Wordwall. (Źródło: zdjęcie własne)

Zadaniem z wykorzystaniem technologii, które jest analogiczne do układania literki jest Anagram, gdzie naszym zadaniem jest przeciągnąć litery w odpowiednie miejsce, aby odszyfrować słowo lub wyrażenie podane na obrazku.

Poglądowe zadanie: „Anagram” wykonane przy użyciu strony internetowej Wordwall.
Zdjęcia pochodzą ze strony internetowej <https://wordwall.net/pl/resource/29417811>.

Spelling Ladder

Dość ekscytującym ćwiczeniem dla dzieci jest gra Spelling Ladder. Opiera się ona o popularną grę Hangman z tą różnicą, że zamiast rysowania ludzika na szubienicy, za każdą błędną literę w wyrazie wykorzystujemy mniej drastyczną drabinę. Na tablicy rysujemy dwie poziome, równoległe linie i ustalamy z uczniami liczbę schodów. Na każdym schodku umieszczamy błędnie podane literki. Im mniej literek na drabinie, tym więcej punktów zdobywa dana drużyna.

Krzyżówki i wykresy

Kolorowe krzyżówki i wykresy są świetnym intelektualnym wysiłkiem i wspaniałą okazją do ćwiczenia nowo poznanych wyrazów. Zadania w tej formie możemy wykonać samodzielnie za pośrednictwem strony www.crossworduniverse.com. Możemy także poprosić uczniów o wykonanie swoich własnych krzyżówek i zagadek dla kolegów i koleżanek z klasy bądź też dla nauczyciela. Odwrócone zadanie stwarza możliwość nie tylko do ćwiczenia pisania, lecz także ćwiczenia umiejętności planowania, logicznego myślenia, obiektywnej oceny własnej pracy i wykorzystywania zasobów własnych do nauki.

Prace uczennic klasy 3. (Źródło: zdjęcia własne)

Komiks społeczny

Następnym krokiem po opanowaniu zapisu pojedynczych wyrazów i zwrotów jest tworzenie dłuższych wypowiedzi. Zazwyczaj jest ono poprzedzone prezentacją danego wzoru w czytance, słuchance lub piosence i utrwalone za pomocą zapisu przez nauczyciela. Dzieci tworzą dłuższe zdania na podstawie podanego wzoru. Wykorzystanie sytuacji z prawdziwego życia może wpływać korzystnie na motywację uczniów i pobudzać ich kreatywność. Znakomitym połączeniem pisania i życiowych sytuacji jest komiks społeczny. Możemy go wykorzystać do przećwiczenia dialogów zawierających:

- przedstawianie siebie i innych (imię, wiek, miejsce zamieszkania),
- pytanie o dane osobowe,
- pytanie i udzielanie odpowiedzi odnośnie narodowości,
- rozmowa na temat preferencji żywieniowych, ulubionych kolorów, zabawek, sportów, pór roku, itp.,
- rozmowa w sklepie, restauracji, placu zabaw, itp.,
- opisywanie umiejętności swoich i innych,
- opis cech osób i zwierząt,
- opis wyglądu zewnętrznego osób i zwierząt.

Grafiki wykorzystane do stworzenia komiksu społecznego mogą być w pełni wykonane przez dzieci z zapisanymi pytaniami i odpowiedziami w okienkach dialogowych. Można także skorzystać z materiałów odnawialnych, starych gazet, prac dzieci z młodszych klas, itp.

Dzieci mogą pracować indywidualnie nad stworzeniem swojego własnego dialogu lub w parach. Efektem końcowym może być prezentacja swojej pracy przed klasą.

Praca ucznia klasy 2. (Źródło: zdjęcie własne)

Kamishibai

Bogactwo *Kamishibai* możemy wykorzystać nie tylko przy ćwiczeniu umiejętności słuchania i mówienia, lecz także do nauki i ćwiczenia pisania. W starszych grupach możemy spróbować stworzyć własne *Kamishibai* pobudzające wyobraźnię uczniów i rozwijające zdolność kreatywnego, twórczego pisania. Przed przystąpieniem do realizacji tego projektu należy pamiętać o ustaleniu najważniejszych wątków historii, biegu zdarzeń, zdecydowaniu o liczbie bohaterów i ilustracji do wykonania. Wszystkie założenia i ustalenia możemy spisać na kartce w postaci słów kluczowych. Przy wykorzystaniu *kamishibai* jako sposobu ćwiczenia pisania, należy pamiętać o kilku głównych cechach charakterystycznych dla utworu.

Zasady tworzenia Kamishibai

- Wielkość ilustracji powinna być dopasowana do wielkości teatrzyku.
- Treść opowiadania prezentowana na obrazkach jest symboliczna i metaforyczna.
- Główne postacie i miejsca mają ustalone cechy wyglądu.
- *Kamishibai* powinno zawierać od 2 do 10 ilustracji.
- Pierwszą ilustracją jest zawsze kurtyna.

Ilustracje mogą być wykonane dowolną techniką i przy użyciu "płaskich" materiałów takich jak: wycinanki z gazet, kredki, mazaki, naklejki. Dodatkowo karty można zalaminować, żeby były mniej podatne na uszkodzenia podczas eksploatacji. Alternatywą mogą być gotowe, wydrukowane obrazki z popularnych i dobrze znanych dzieciom bajek, gdzie zadaniem uczniów – jako pary lub grupy – jest wymyślenie własnego toku wydarzeń do podanych ilustracji. Przy etapie opisywania kart bardzo ważnym jest, aby je ponumerować i umieścić opisy na odpowiednich obrazkach. Karta numer jeden powinna zawierać treść historii przedstawionej na ilustracji nr 2. Porządek ten wynika z tego, że zaprezentowana karta zostaje przełożona "na tył" teatrzyku, więc jest dokładnie tym, co w danym momencie widzi narrator.

Schemat tworzenia Kamishibai					
Ilustracja	1	2	3	4	5
	Kurtyna	☺	☂	🚢	☎
Tekst odnoszący się do ilustracji.	2	3	4	5	1
	☺	☂	🚢	☎	Kurtyna

Tab. 2. Graficzny schemat Kamishibai.

Gotowe dzieło uczniowie mogą zaprezentować swojej klasie lub wystąpić w klasie młodszej. W celu wzbogacenia pozytywnego przeżycia warto w tle cichutko włączyć japońską muzykę, zasłonić rolety i włączyć małą lampkę lub ozdobne światełka, stwarzając miłą atmosferę skupiającą uwagę dzieci.

Ilustracje do kamishibai wykonane przez uczennice klasy 3. (Źródło: zdjęcie własne)

Przy nauce pisania w języku obcym, jak i każdej innej umiejętności, należy mieć na uwadze, aby ćwiczenia i wymagania były zawsze dostosowane do indywidualnego poziomu danej grupy i także indywidualnych predyspozycji i trudności, z jakimi zmagają się dzieci. Poziom zaawansowania powinien być stopniowo, powoli, lecz znacząco zwiększany od opanowania zapisu pojedynczych liter i słów, przez uzupełnianie luk w zdaniu aż do tworzenia własnych treści.

Przykładowe scenariusze lekcji

Scenariusz 1

TEMAT: Little Red Riding Hood

KLASA: 1 SP

CZAS TRWANIA LEKCJI: 45 minut

CELE LEKCJI:

- Cele ogólne:
 - Uczeń poznaje nowe słownictwo.
 - Uczeń powtarza słownictwo związane z częściami ciała.
 - Uczeń osłuchuje się z językiem obcym poprzez słuchanie bajki.
- Cele szczegółowe:
 - Uczeń poznaje słownictwo związane z tematyką jedzenia.
 - Uczeń powtarza słownictwo związane z częściami ciała.
 - Uczeń poznaje głównych bohaterów bajki Czerwony Kapturek.
- Cele wychowawcze:
 - Uczeń wie, jak należy się zachować podczas pracy z nożyczkami.
 - Uczeń poznaje zasady bezpieczeństwa podczas wspólnych wyjść.

SŁOWNICTWO CZYNNNE:

- an apple, a banana, a cake, a sandwich, an egg, a pizza, a tomato, juice,
- a wolf, a girl, a grandma, a basket.

SŁOWNICTWO BIERNE:

- ears, eyes, teeth.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- karty obrazkowe,
- bajka Little Red Riding Hood – załącznik 1,
- karta pracy z koszyczkiem – załącznik 1,
- kolorowe kredki, ołówek.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Rozpoczęcie lekcji
 - Przywitanie uczniów.
 - Przedstawienie celu lekcji – zapytanie uczniów o ulubione bajki z dzieciństwa, podanie informacji o bajce prezentowanej na lekcji, zapytanie, czy znają tę bajkę, itp.

2. Prezentacja bajki

- Na tablicy rysujemy kilka drzew imitujących las, umieszczamy na niej kolejno wizerunek wilka, babci i Czerwonego Kapturka, nazywamy je i prosimy dzieci o powtórzenie słownictwa razem z nami. Pytamy dzieci, czy te postacie kojarzą się im z jakąś bajką.
 - Zachęcamy dzieci do wspólnego wysłuchania bajki, w trakcie prezentujemy poznane postacie, przy wypowiedzianych przez nie kwestiach odpowiednio modelując głos. W trakcie czytania zatrzymujemy się w kluczowych momentach i zadajemy dzieciom pytania dotyczące bajki: *Dlaczego dziewczynka nazywana była Czerwonym Kapturkiem? Po co wybrała się do babci? Kogo spotkała na swej drodze?* itp.
- Razem z dziećmi wskazujemy odpowiednio na nasze oczy, uszy i zęby w trakcie wypowiedzianych przez Czerwonego Kapturka kwestii.
- Po skończonym czytaniu pytamy dzieci o morał tej historii – aby nie rozmawiać z nieznanymi sobie osobami. Prowadzimy z dziećmi otwartą dyskusję na temat bezpieczeństwa podczas wspólnego wyjścia do parku, na wycieczce, itp.

Wraz z dziećmi ustalamy 5 zasad odpowiedzialnego pierwszaka.

Nie rozmawiam z nieznanymi.

Nie oddalam się od grupy.

Zgłaszam opiekunowi niepokojące sytuacje.

Nie wybiegam na ulicę.

Nie dotykam eksponatów i zwierząt.

3. Prezentacja słownictwa

- Zapraszamy dzieci do ponownego wysłuchania bajki, prosimy, aby wychwyciły z niej jedzenie, który Czerwony Kapturek zaniósł do babci. Rysujemy na tablicy duży koszyk i w trakcie prezentacji umieszczamy kolejno karty obrazkowe – (Załącznik 2) pojawiających się produktów spożywczych.
- Zadajemy dzieciom pytania dotyczące owoców: *What is the colour of an apple? Is it big or small?* wskazując dany obrazek dłonią lub wskaźnikiem.
- Dzieci powtarzają z nami nazwy pojedynczych wyrazów – najpierw dane słowo normalnym tonem, następnie głośno, cicho, szybko, powoli, wyśpiewując je lub powtarzając udawanym głosem babci, wilka, itp.
- Gramy z dziećmi w grę *Rzut do celu*. Rozmieszczamy karty obrazkowe w znacznych odstępach od siebie na tablicy, za pomocą szarfy lub paska bibuły wyznaczamy linie startu w odległości 1- 2m od tablicy. Zapraszamy kolejno dzieci i wręczamy piłeczkę z gąbki i wypowiadamy jedno słowo z tablicy. Zadaniem ucznia jest trafienie piłeczką w odpowiedni obrazek.

4. Zakończenie lekcji

- Rozdajemy dzieciom kartę pracy z koszyczkiem. Prosimy uczniów, aby wybrali i narysowali trzy produkty, które zanieśli do babci. Następnie dzieci prezentują swoje prace, nazywając kolejno jedzenie w koszyczku.
- Podsumowujemy zajęcia poprzez rozmowę z uczniami na temat tego, czego się dziś nauczyli, co najbardziej utkwilo im w pamięci, itp.
- Żegnamy się z uczniami.

Scenariusz 2

TEMAT: Do you like bananas?

KLASA: 1 SP

CZAS TRWANIA LEKCJI: 45 minut

CELE LEKCJI:

- Cele ogólne:
 - Uczeń utrwała słownictwo.
 - Uczeń poznaje nową konstrukcję gramatyczną.
 - Uczeń poznaje nową piosenkę.
- Cele szczegółowe:
 - Uczeń powtarza słownictwo związane z tematyką jedzenia.
 - Uczeń uczy się zadawać pytania odnośnie preferencji żywieniowych.
 - Uczeń uczy się odpowiadać na pytania dotyczące jego preferencji.
 - Uczeń uczy się śpiewać piosenkę.
- Cele wychowawcze:
 - Uczeń wie, jak należy się zachować podczas pracy z nożyczkami.
 - Uczeń szanuje żywieniowe upodobania swoich kolegów i koleżanek z klasy.

SŁOWNICTWO CZYNNE:

- an apple, a banana, a cake, a sandwich, an egg, a pizza, a tomato, juice.

SŁOWNICTWO BIERNE:

- in, on, under.

MATERIAŁ GRAMATYCZNY:

- pytanie Do you like..?,
- udzielanie krótkiej odpowiedzi Yes, I do. / No, I don't.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- karty obrazkowe / prezentacja multimedialna,
- bajka Little Red Riding Hood – załącznik 1,
- wycinanka – załącznik 2,
- papierowe talerzyki,
- kciukowy znak – załącznik 3,
- nożyczki,
- klej.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Rozpoczęcie lekcji:
 - Przywitanie uczniów.

- Przedstawienie celu lekcji poprzez zapytanie w ojczystym języku o ulubione jedzenie, jedzenie, którego nie lubią, rozmowa o preferencjach żywieniowych.
2. Powtórzenie słownictwa:
- Na tablicy rysujemy koszyk nazywamy go: *It's a basket*, mówimy: *Oh no! It's empty. Where is the food?*
 - Szukamy schowanej w klasie koperty, zadajemy pytania: *Is it under the flower pot? Is it on the piano? Is it in my bag?* Sprawdzamy miejsca, które wymieniamy, dając uczniom znać za pomocą ruchu głową lub innego gestu czy koperta znajduje się tam, czy też nie – uczniowie odpowiadają *Yes / No*.
 - Pojedynczo wyciągamy z koperty karty obrazkowe (Załącznik 2), prezentujemy je i umieszczamy kolejno na tablicy za pomocą magnesów.
 - Dzieci powtarzają razem z nami nazwy pojedynczych wyrazów – z wybranymi modulacjami głosu (najpierw dane słowo normalnym tonem, następnie głośno, cicho, szybko).
3. Nauka piosenki:
- Śpiewamy dzieciom piosenkę. Jako inspiracja do stworzenia własnej wersji, posłużyła mi piosenka piosenka *Super Simple Song o tytule Do You Like Broccoli Ice Cream?* dostępna na platformie YouTube. Śpiewając piosenkę prezentujemy po kolei wyrazy za pomocą dużych kart obrazkowych dostępnych w Załączniku 2, a zwroty *Yes, I do* oraz *No, I don't* za pomocą kciuka w górę lub w dół dostępnego w Załączniku 3.
 - Wykonujemy utwór ponownie, powtarzamy z uczniami zwroty i zachęcamy dzieci do wspólnego śpiewania i pokazywania swoich kciuków uniesionych w górę lub w dół w odpowiednim momencie piosenki.

Tekst piosenki:

Do you like apples?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like sandwiches?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like apple sandwiches?

No, I don't! Yucky!

Do you like banana?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like pizza?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like banana pizza?

No, I don't! Yucky!

Do you like tomato?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like cake?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like tomato cake?

No, I don't! Yucky!

Do you like eggs?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like juice?

Yes, I do. Yes, I do.

Do you like egg juice?

No, I don't! Yucky!

4. Ćwiczenie konstrukcji gramatycznej:

- Przekazujemy kciukowy znak uczniowi, zadając mu pytanie z użyciem konstrukcji *Do you like...?* (nie muszą one zawsze opierać się o nowo poznane słownictwo, można wykorzystać także słownictwo poznane wcześniej, zapytać o kolor, liczbę, zwierzę, itp). Uczeń pokazuje swoją odpowiedź za pomocą znaku i udziela odpowiedzi *Yes, I do / No, I don't*, zwracając kciukowy znak nauczycielowi
- Zachęcamy dzieci, aby samodzielnie zadawały pytania nauczycielowi i udzielamy na nie odpowiedzi, jednocześnie obrazując to za pomocą kciukowego znaku.
- Przekazujemy kciukowy znak uczniowi A, który podchodzi do wybranego przez siebie ucznia B i przekazuje mu kciukowy znak, zadając jednocześnie pytanie z użyciem konstrukcji *Do you like... ?* Uczeń B udziela odpowiedzi, pokazując kciukowy znak i podchodzi do kolejnego ucznia, powtarzając czynność.

5. Podsumowanie:

- Rozdajemy uczniom talerzyk papierowy i kartę pracy ucznia – wycinankę z nowo poznanymi słowami (Załącznik 2). Prosimy, aby wycięli tylko te produkty, które lubią i wkleiły na papierowy talerz. Ukończone przez dzieci prace podpisujemy i wieszamy na tablicy korkowej w klasie. Dodatkowo możemy wykonać napis *MY FAVOURITE FOOD* i umieścić go w górnej części tablicy.
- Zadanie dla uczniów pracujących szybciej – *Narysuj w zeszycie swoją ulubioną rzecz w ulubionym kolorze, nazwij ją.*

6. Zakończenie lekcji:

- Ponownie wskazujemy na koszyk na tablicy, mówimy:
Wow! Now my basket is full! Thank you!

- Pytamy uczniów, czego się nauczyli na dzisiejszej lekcji.
- Żegnamy się z uczniami.

Scenariusz 3

TEMAT: I like juice!

KLASA: 1 SP

CZAS TRWANIA LEKCJI: 45 minut

CELE LEKCJI:

- Cele ogólne:
 - Uczeń utrwała słownictwo związane z jedzeniem.
 - Uczeń utrwała konstrukcje poznane na poprzedniej lekcji.
 - Uczeń poznaje zapis graficzny poznanych wyrazów.
 - Uczeń ćwiczy umiejętność rozpoznawania i pisania poznanych wyrazów.
- Cele szczegółowe:
 - Uczeń utrwała wyrazy poznane na poprzedniej lekcji.
 - Uczeń ćwiczy poznaną konstrukcję pytania *Do you like...?*
 - Uczeń utrwała konstrukcje krótkich odpowiedzi *Yes, I do. / No, I don't.*
 - Uczeń rozpoznaje zapis graficzny wyrazów i rozróżnia je.
 - Uczeń ćwiczy umiejętność pisania.
- Cele wychowawcze:
 - Uczeń szanuje zasady uczciwej gry.

SŁOWNICTWO CZYNNE:

- an apple, a banana, a cake, a sandwich, an egg, a pizza, a tomato, juice.

MATERIAŁ GRAMATYCZNY:

- pytanie *Do you like...?*
- udzielanie krótkiej odpowiedzi *Yes, I do / No, I don't.*

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- karty obrazkowe / prezentacja multimedialna,
- karty z zapisem graficznym poznanych wyrazów,
- dostęp do komputera z rzutnikiem / tablicy interaktywnej,
- karty pracy ucznia – Załącznik 2,
- pieczątki / naklejki.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Rozpoczęcie lekcji:
 - Przywitanie uczniów.
 - Przedstawienie celu lekcji, przypomnienie ostatniej lekcji, prezentacja kart z zapisami poznanych wyrazów z informacją, że je odczarujemy.

2. Rozgrzewka językowa:

- Przy użyciu kart obrazkowych lub prezentacji multimedialnej powtarzamy z dziećmi poznane słownictwo, możemy użyć sposobu z koszykiem z poprzedniej lekcji.
- Gramy z dziećmi w grę *What's missing?*
- Wybieramy ochotników, którzy pojedynczo podchodzą do tablicy i układają obrazki według kolejności zasłyszanej od nauczyciela, w tym miejscu, jeżeli będzie taka możliwość, możemy poprosić innego ucznia, aby spróbował podyktować własną kolejność.
- Śpiewamy z uczniami piosenkę *Do you like...?* poznaną na poprzedniej lekcji, prezentując jej słowa dużymi kartami obrazkowymi.

3. Nauka pisania:

- Nauczyciel za pomocą kart ze słowami przedstawia uczniom zapis graficzny danych wyrazów umieszczając je na tablicy pod obrazkami. Nauczyciel zwraca uwagę dzieci na cechy charakterystyczne danego zapisu – apple ma dwie literki p; pizza ma dwie literki z; w słowie banana występuje nana, itp.
- Uczniowie otrzymują kartę pracy, na której za pomocą kolorowych kredek łączą obrazek z zapisem graficznym (Załącznik 2).
- Przy pomocy gry online dzieci ćwiczą łączenie danych wyrazów z odpowiednim obrazkiem, gra dostępna jest pod adresem <https://wordwall.net/resource/30896723>
- Uczniowie otrzymują kartę pracy C, na której poprawiają po śladzie nazwy wyrazów. Uczniom, którzy pracują szybciej, można zaproponować do rozwiązania krzyżówkę obrazkową (Załącznik 2).

4. Podsumowanie lekcji:

- Gramy z dziećmi w Bingo – rozdajemy zalaminowane karty do gry w Bingo (Załącznik 2), nawilżoną, mokrą chusteczkę i w jasnym kolorze mazak. Prezentujemy dzieciom słowo, które mają skreślić – najpierw tylko ustnie, później wspomagając się też obrazem. Uczeń, który skreśli wszystkie słowa w jednym wierszu lub kolumnie krzyczy "Bingo!" i wygrywa. Można tu ustalić z uczniami symboliczną nagrodę w postaci naklejki lub pieczątki. Uczniowie wycierają karty otrzymanym zwilżonym ręcznikiem papierowym, aby przystąpić do kolejnej rundy. Grę powtarzamy w zależności od czasu pozostałego do końca lekcji 2-3 razy.

5. Zakończenie lekcji:

- Podsumowujemy pracę uczniów, ustalamy, czego się nauczyli na lekcji.
- Żegnamy się z uczniami.

Załączniki

Załącznik 1

Little Red Riding Hood

Once upon a time, there was a girl. Everyone called her Little Red Riding Hood because she wore a red cape. One morning she walked through the woods to her grandma. She had a basket full of delicious food for grandma. There was a pizza, an apple, a sandwich, an egg, a cake, a banana and some juice. On her way she met a big wolf. He said she should pick flowers for grandma and the girl thought it's a great idea. She picked flowers while the wolf quickly ran to grandma's house. He knocked three times : boom, boom, boom!

- *Who's there?* - asked grandma.
- *It's mel* - said the wolf - *Your Little Red Riding Hood!*
- *Come in, my sweet child.* - answered grandma.

As soon as the door opened, the wolf swallowed her whole in one piece, put her dress on and waited for the girl.

After a while the girl arrived. She was shocked because her grandma looked different.

- *What big eyes you have!* - she said.
- *The better to see you with.* - said the wolf.
- *What big ears you have!* - said the girl.
- *The better to hear you with.* - he replied.
- *Wow, Grandma! What big teeth you have!* - finally said the girl and the wolf replied:
- *The better to eat you with!* - and he swallowed her up, too.

The wolf was so heavy and sleepy that he fell asleep.

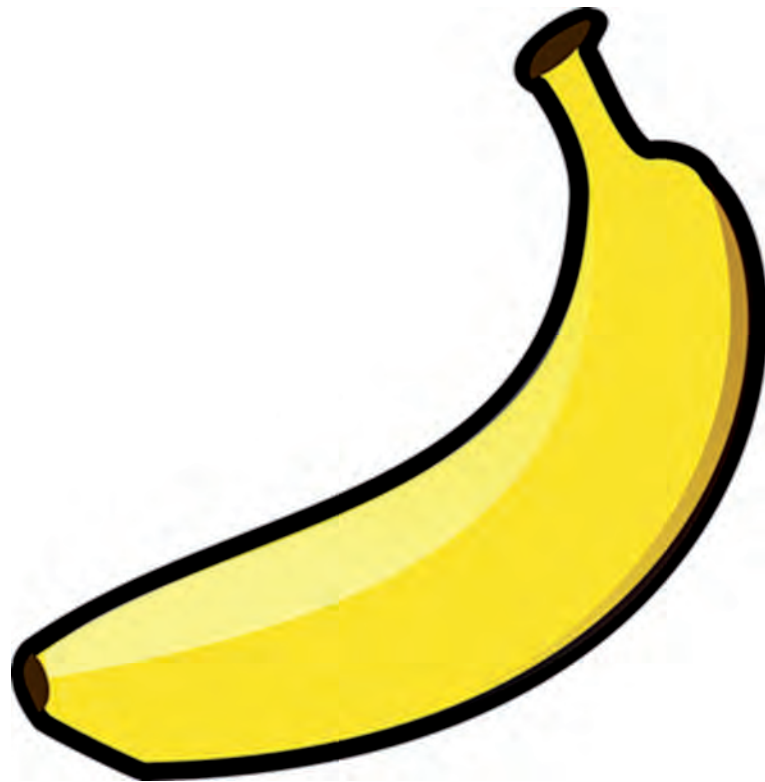
After a few minutes, a forester visited grandma's house. He found a very big, sleeping wolf in her bed. He turned the wolf upside - down and shook him with his feet. The Little Red Riding Hood and her grandma got out unharmed. Then, the wolf ran away as far as he could. The Little Red Riding Hood learnt her lesson : You should never, ever talk to strangers!

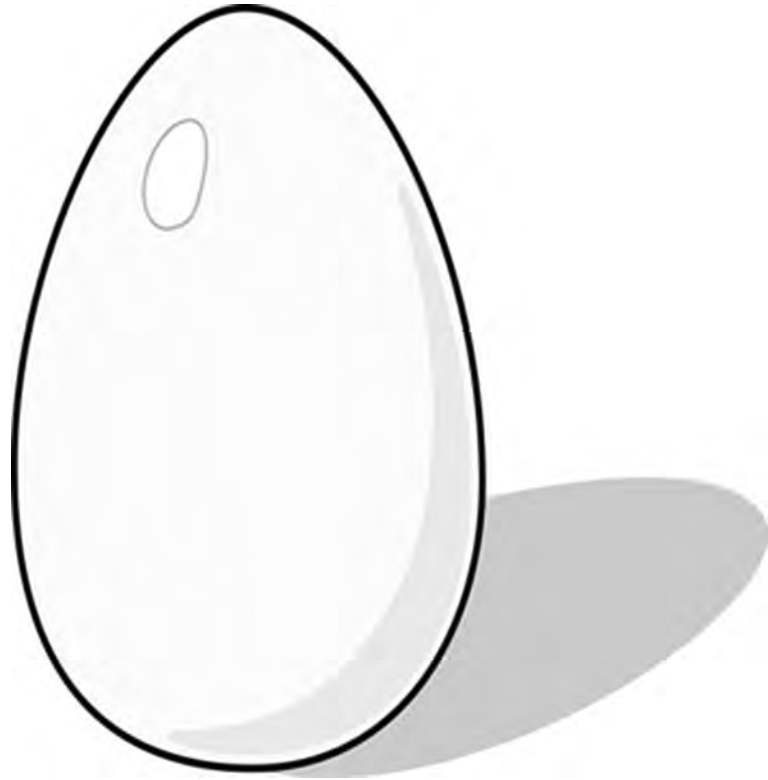

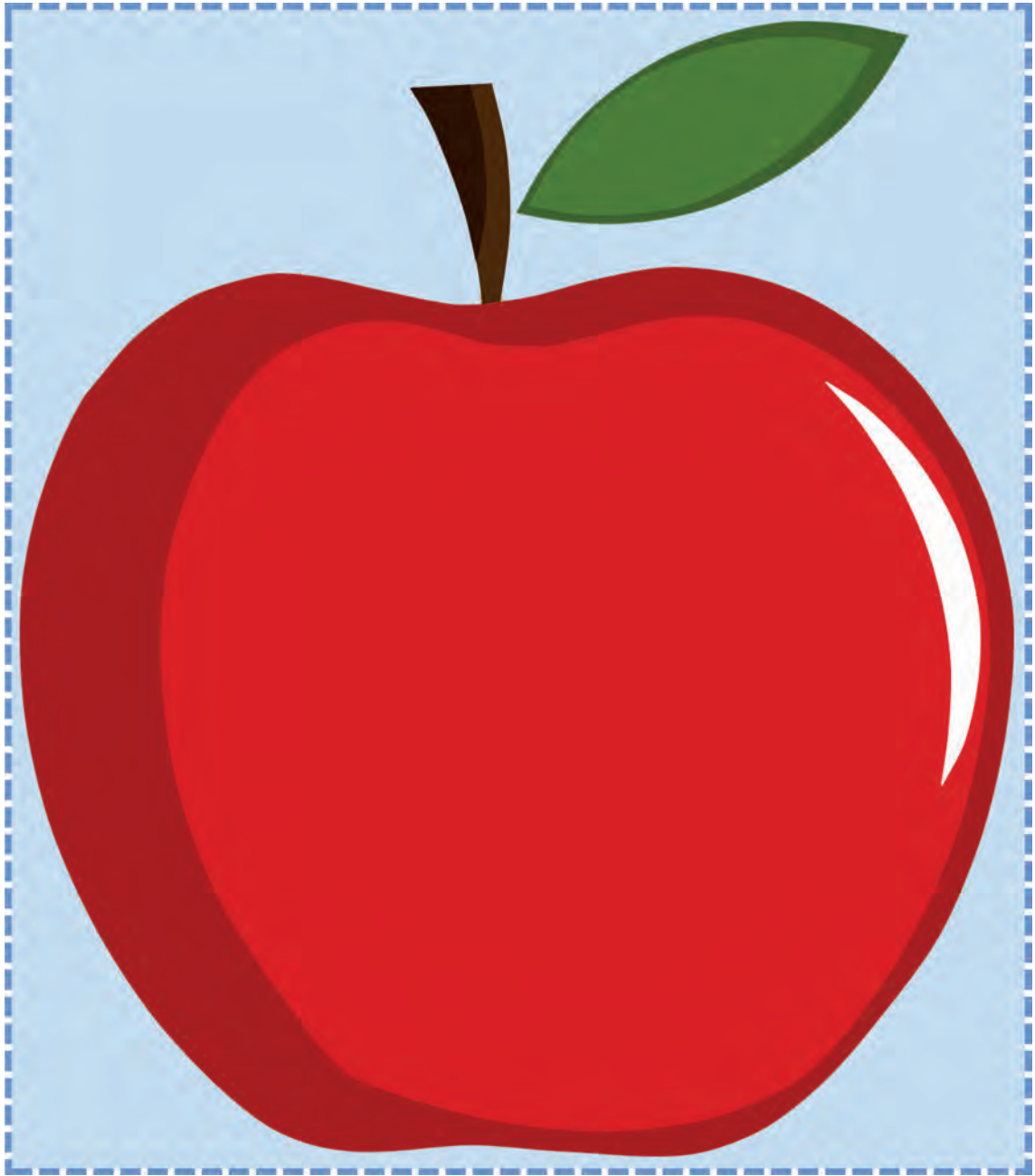
Załącznik 2

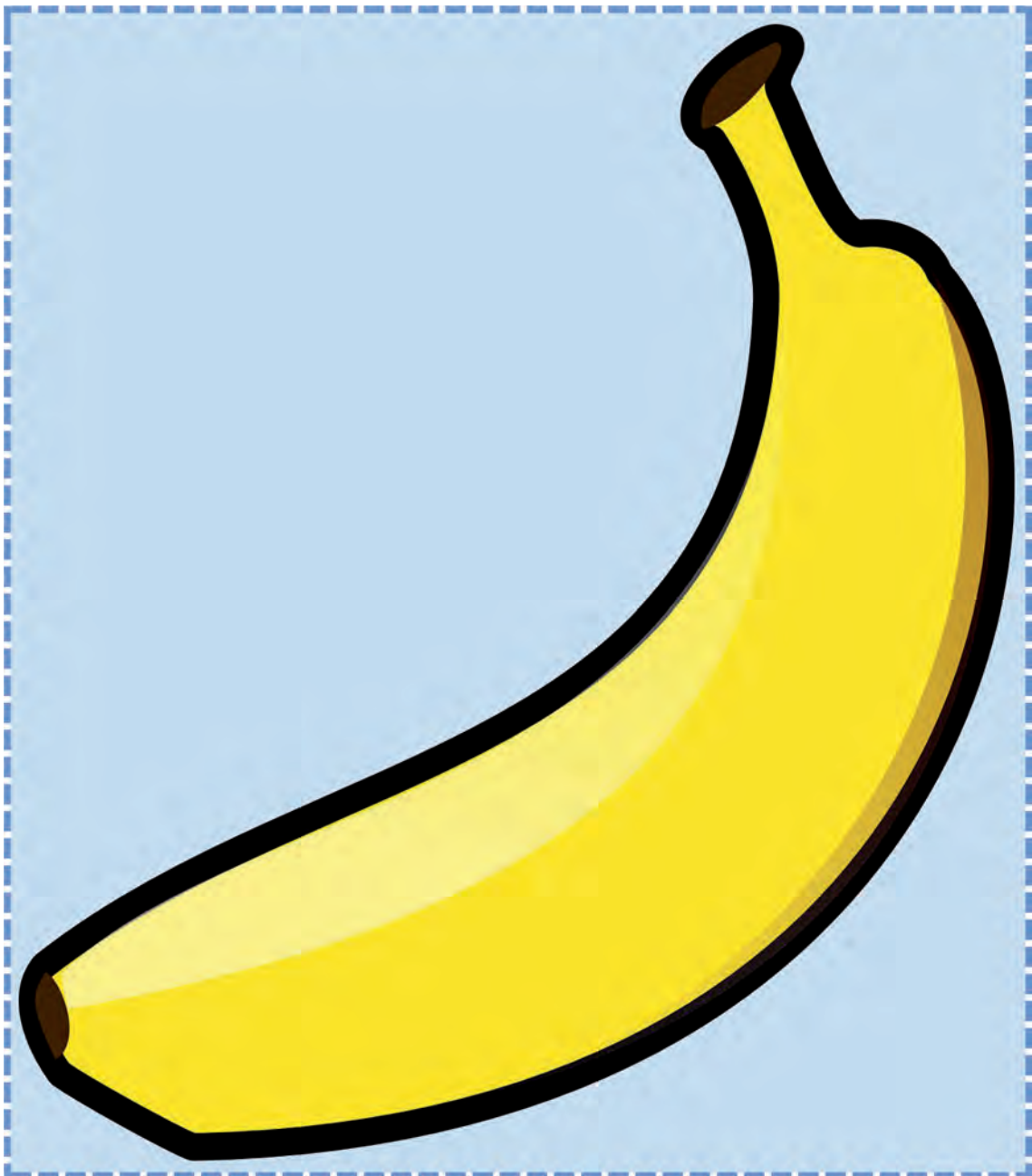

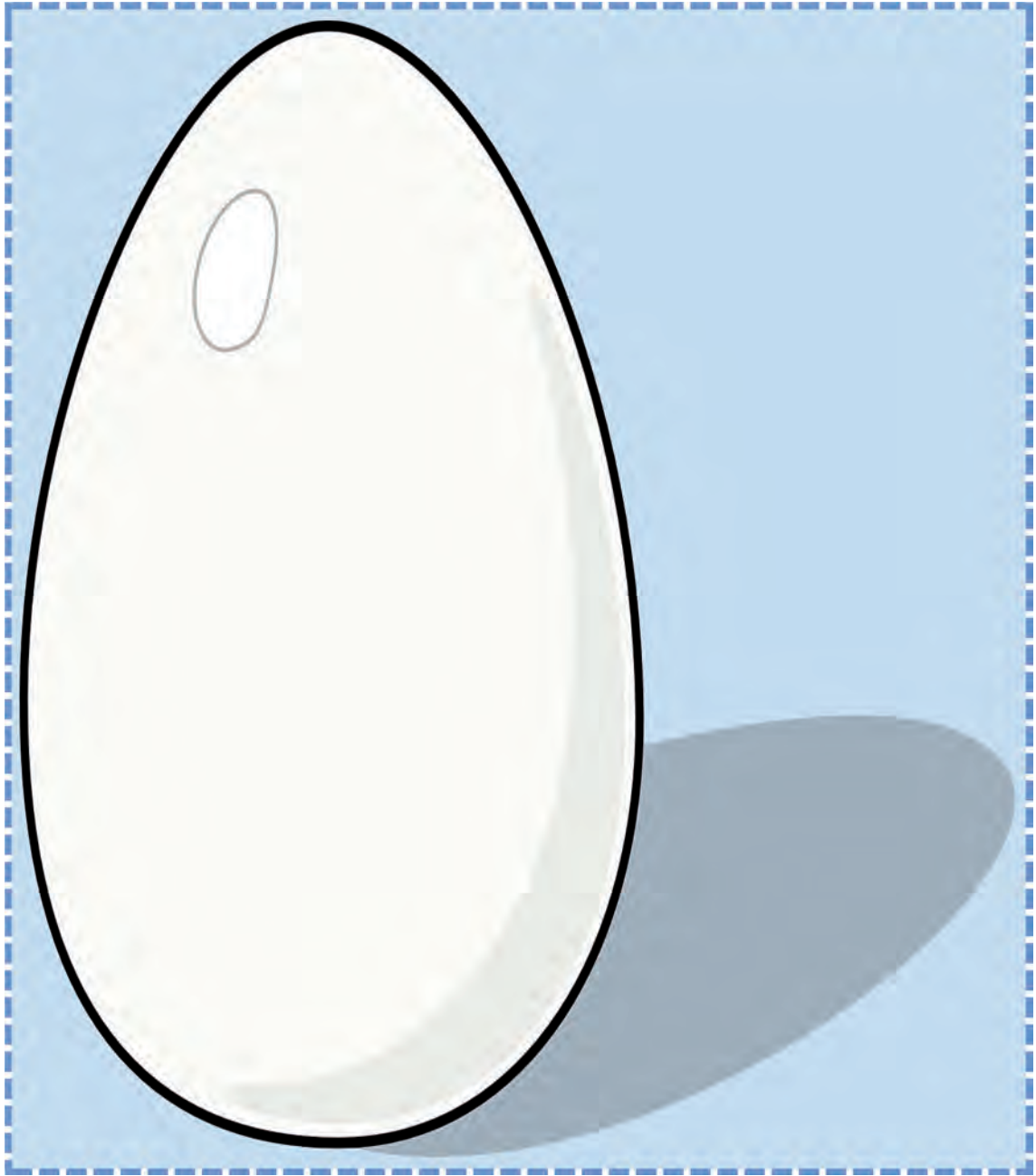

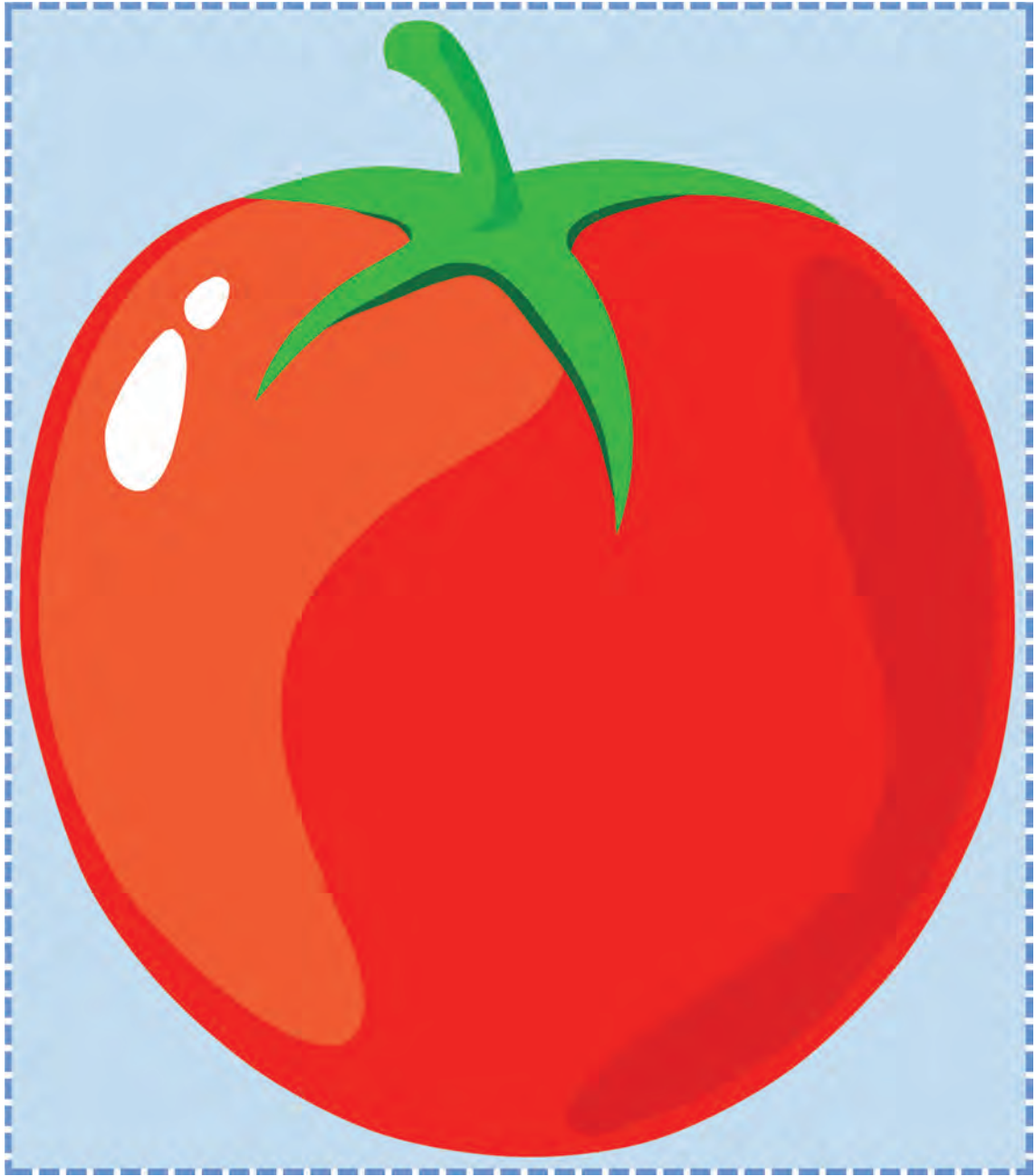

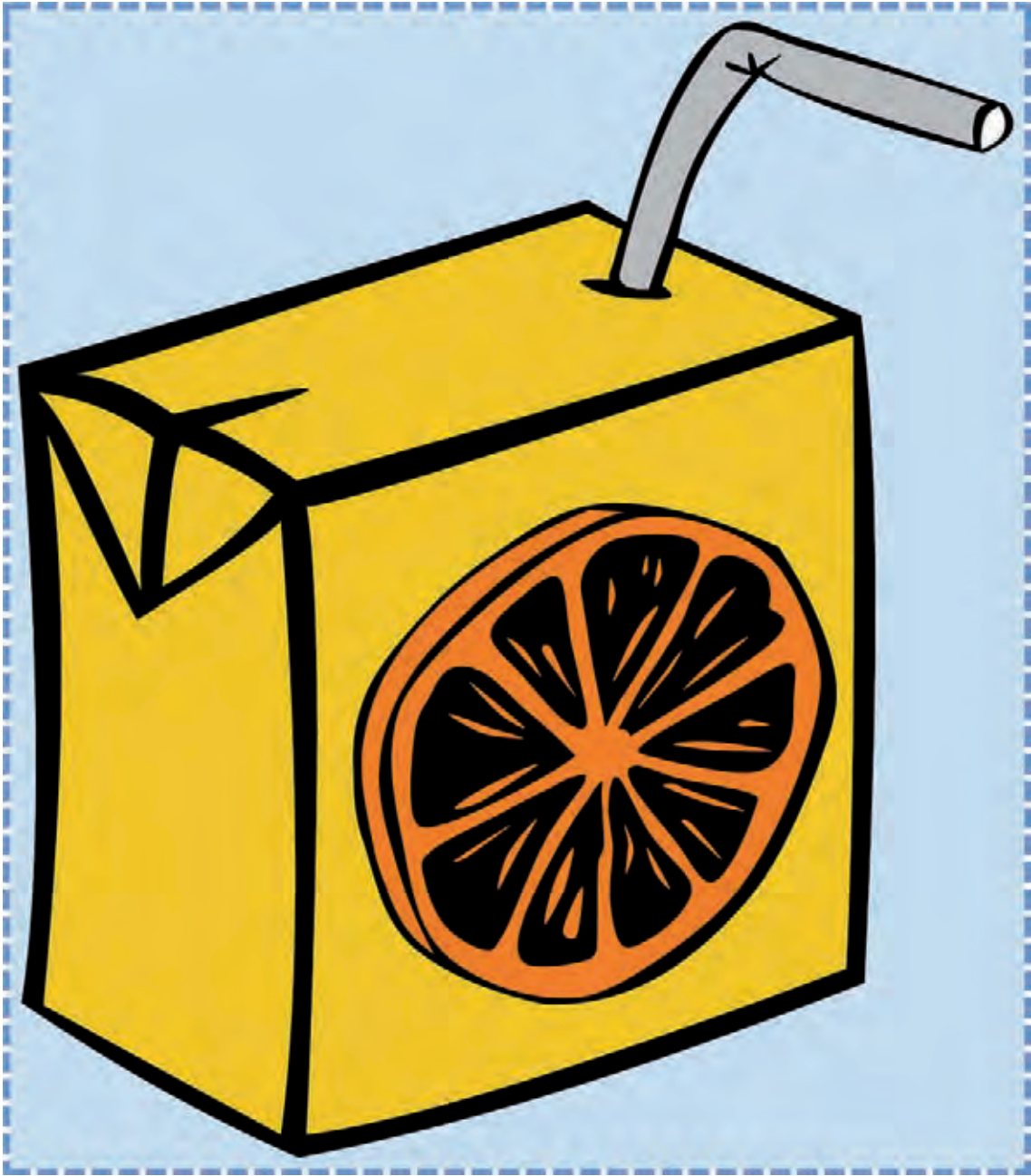

an apple

a banana

a cake

a sandwich

an egg

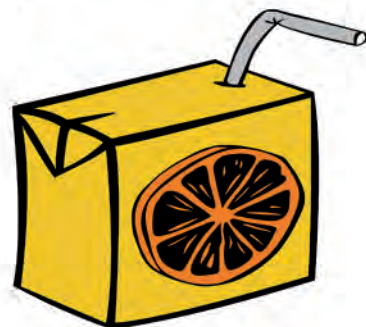
a pizza

a tomato

a juice

Food – karta pracy ucznia (A)

Wytnij swoje ulubione produkty i naklej na papierowy talerzyk.

Food – karta pracy ucznia (B)

Połącz obrazek z odpowiednim wyrazem.

• a sandwich

• an egg

• an apple

• a banana

• a tomato

• a cake

• juice

• a pizza

Food – karta pracy ucznia (C)

Popraw wyrazy po śladzie.

an apple an apple

a banana a banana

a cake a cake

an egg an egg

a pizza a pizza

juice juice

a tomato a tomato

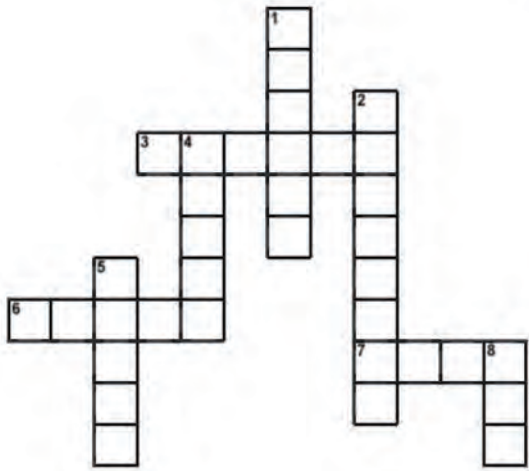

a sandwich

a sandwich

Food – karta pracy ucznia (D)

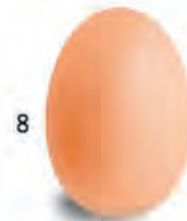
Popatrz na obrazki i uzupełnij krzyżówkę.

Across:

Down:

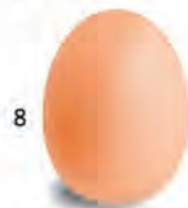
Klucz odpowiedzi do karty pracy D

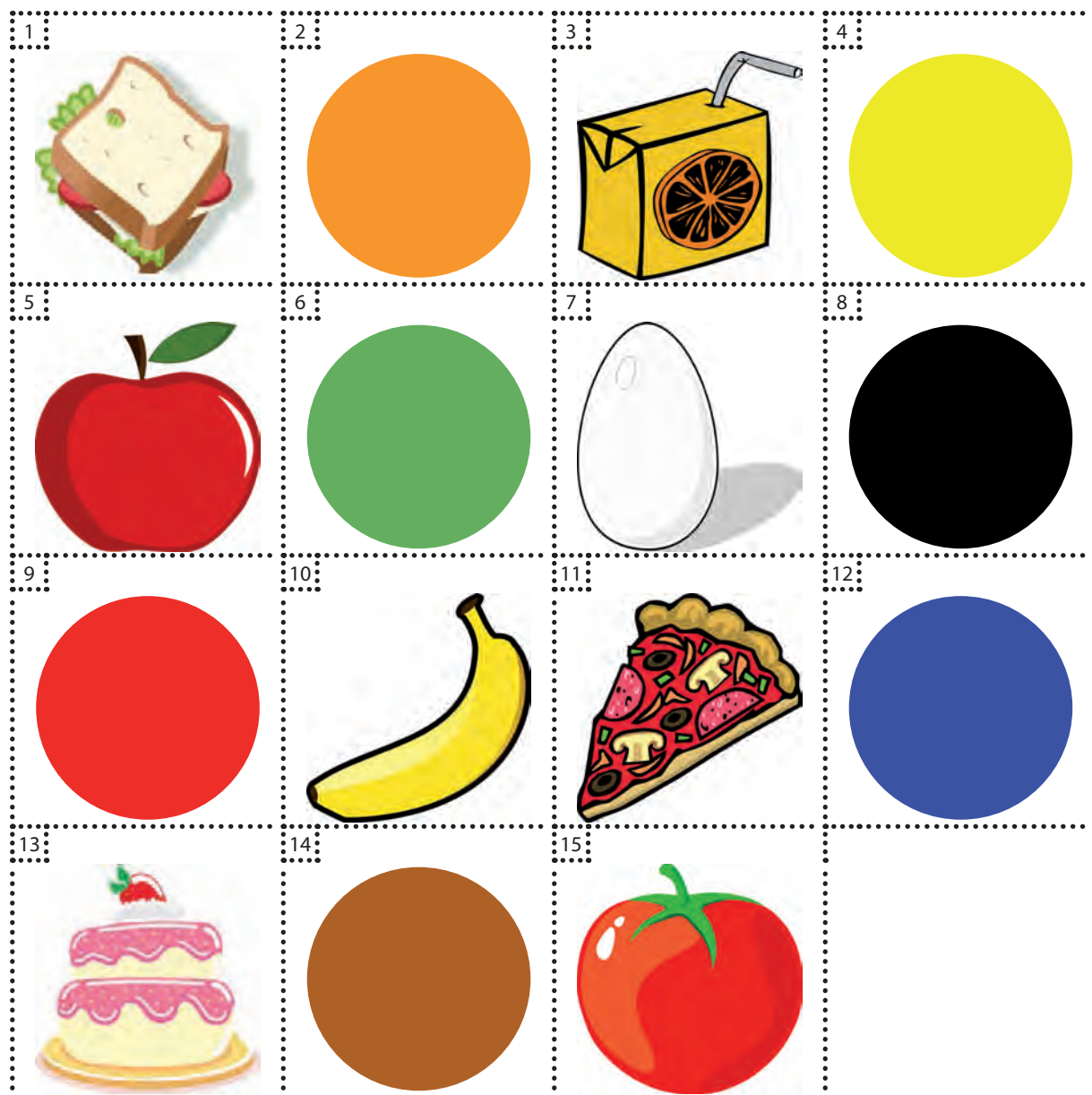
Across:

Down:

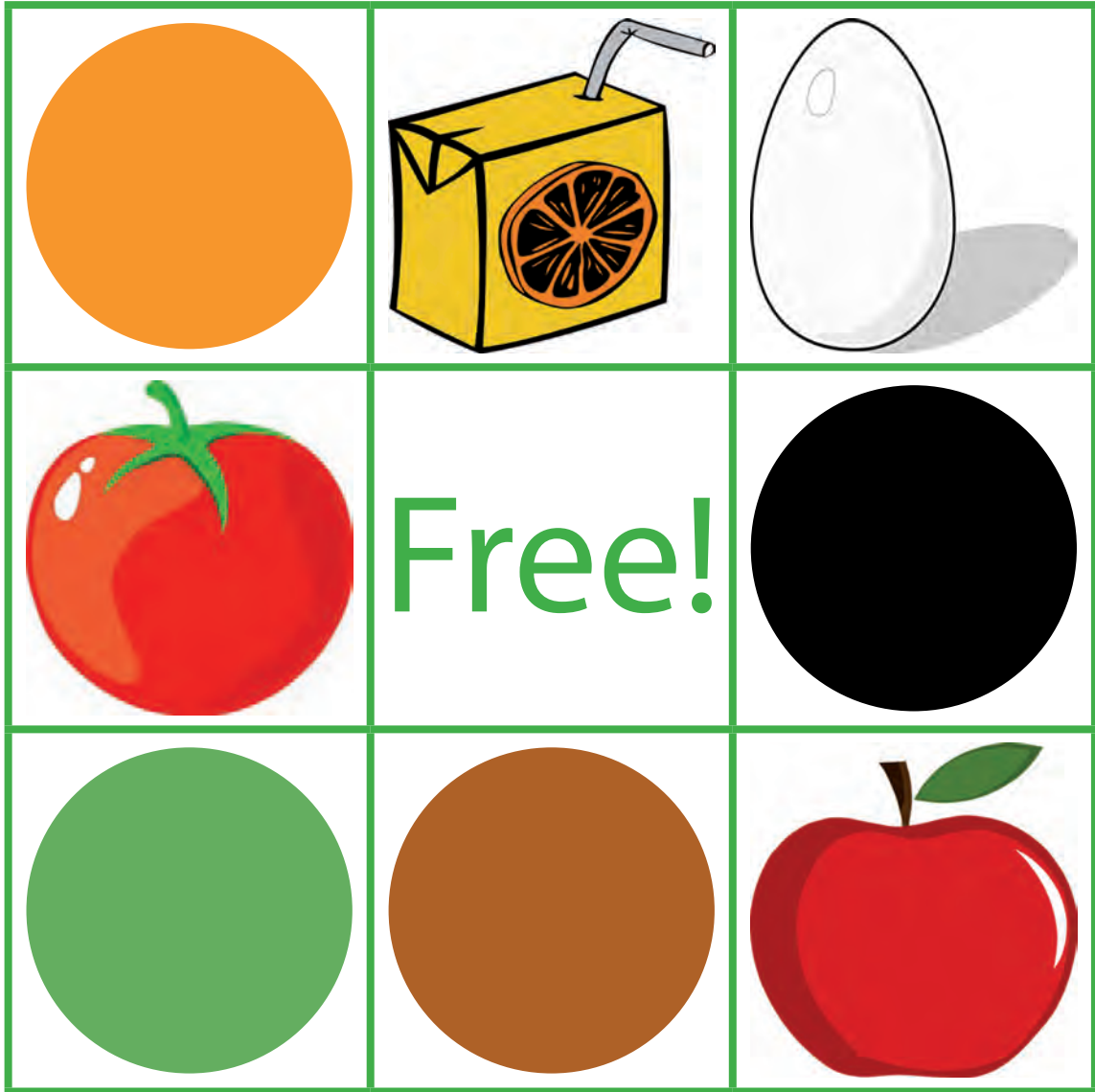
Gra Bingo!

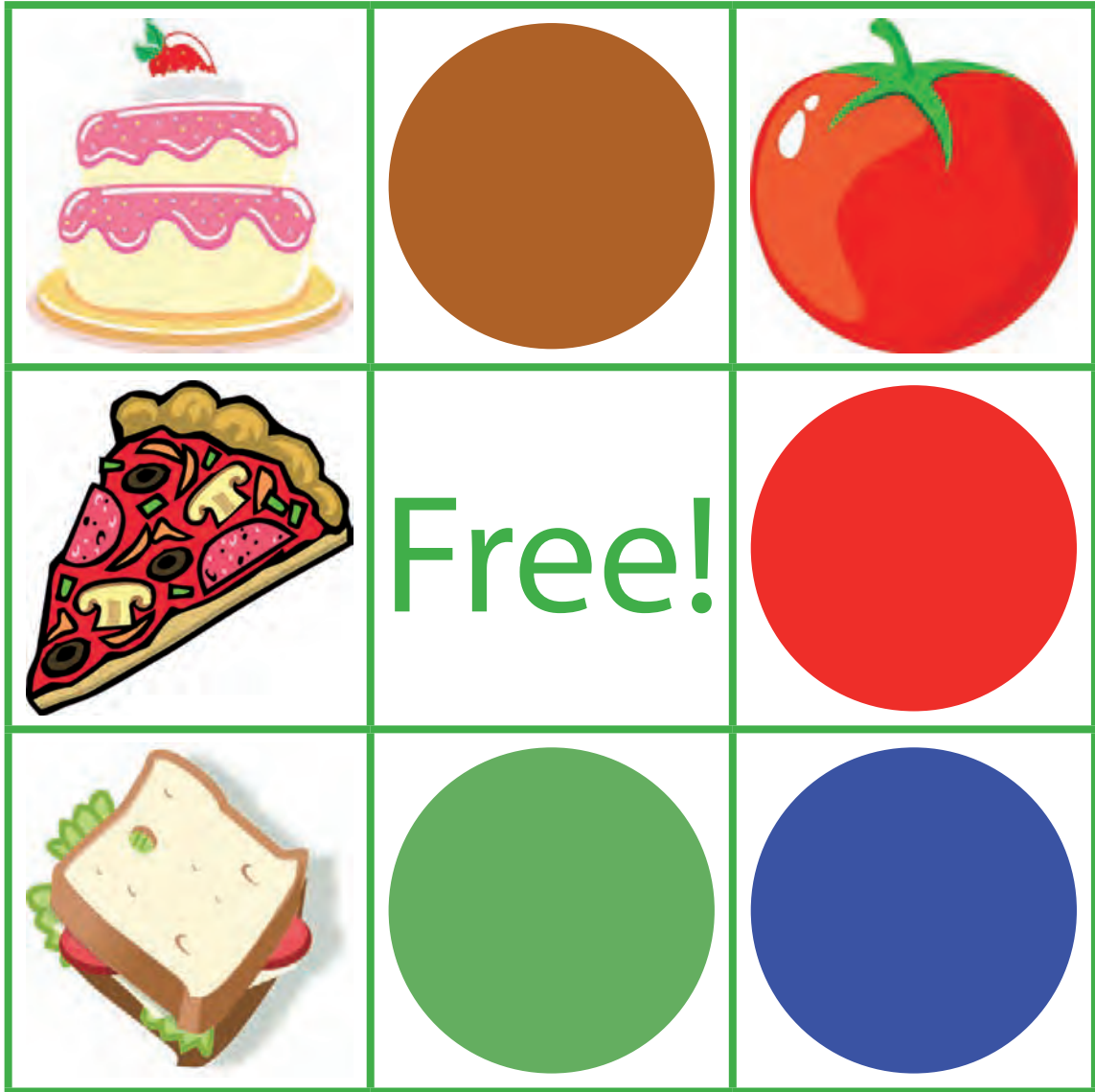

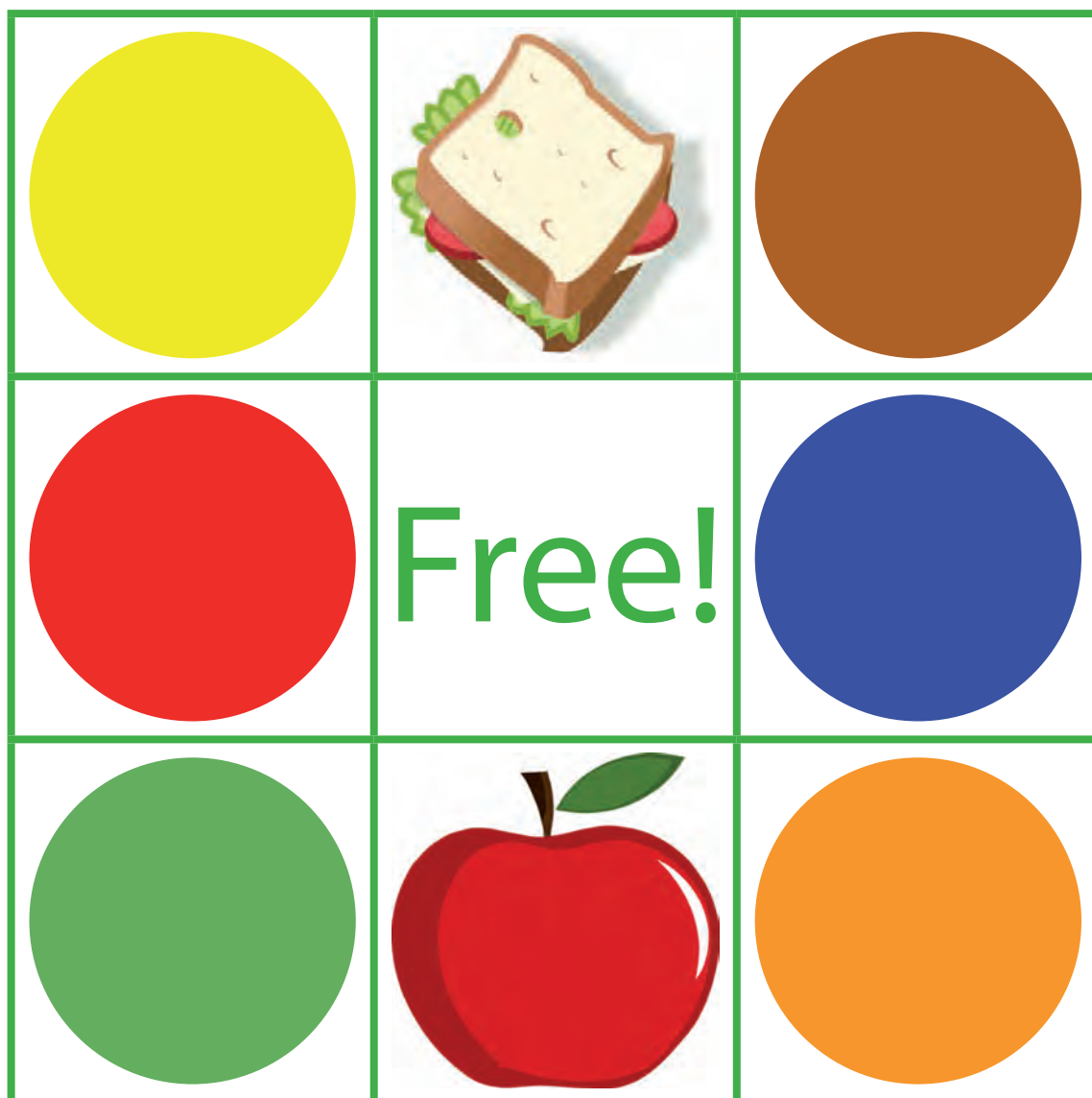

Załącznik 3

ISBN 978-83-86566-71-6